

Academie voor Spreekkunst

---

*Opleidingsbrochure
van de
deeltijdvakopleiding*

Den Haag 2013-2014

www.academievoorspreekkunst.nl

Inhoud

Inleiding	3
Over het karakter van de opleiding	3
Studieduur, studieprogramma en studiebelasting	4
Werkgebieden	7
Aanmelding en toelating	7
Studiekosten	8
Begin en plaats van de opleiding	8
De organisatie	9
Aanmeldingsformulier	11

*Aan hem die de taal naar zijn inhoud vat,
Onthult de wereld zich
Als beeld.*

*Aan hem die de ziel van taal beluistert,
Ontsluit de wereld zich
Als wezen.*

*Aan hem die de geest van taal ervaart,
Schenkt de wereld
Wijsheidskracht.*

*Aan hem die de taal liefheeft,
Verleent zij
Haar eigen macht.*

*Daarom wil ik mijn hart en mijn verstand
Richten op geest en ziel
Van het woord;*

*En in de liefde tot hem
Mijzelf
Pas werkelijk vinden.*

Rudolf Steiner / vertaling Paul Peter Vink

Inleiding

De Academie voor Spreekkunst is een opleiding voor mensen die graag voordragen en vertellen. Het streven van de spreekkunstenaar is om het kleurrijk palet van de meest uiteenlopende teksten tot zijn recht te laten komen in zijn vertolking.

Een spreekkunstenaar heeft zijn stem als instrument om een publiek te boeien en net als de musicus moet ook de spreekkunstenaar een goede basistechniek bezitten.

Er is geen kunstvorm die meer spreekt als taal. Wil het kunstzinnig worden, dan is de vorm waarin inhoud wordt gegoten, het hoe, dus belangrijk. Hoe iets klinkt is minstens net zo werkzaam als wat er gezegd wordt. Dat is zowel in het dagelijks leven als in de kunst het geval: hoe klanken samen tot woorden worden, hoe de woorden gekozen zijn en in een zin ritmisch geordend samenvloeien, hoe zinnen samen een klinkend geheel vormen die een inhoud of stemming passend weergeven.

Door de spreekkunst, het beoefenen van de kunst van het reciteren en declameren, het vertellen van verhalen, het spelen van toneelscènes, kunnen we steeds weer opnieuw de scheppende krachten en de schoonheid van de taal ontdekken en beleven.

Om de spreekkunst te beheersen is dus een intensieve scholing nodig. De Academie voor Spreekkunst biedt een opleiding aan waarin de kunstzinnige omgang met het 'woord' en de kunst van het spreken centraal staat. Hieraan dragen vakken als poëzievoordracht, vertellen, toneel en euritmie (dans), literatuurgeschiedenis, taalkunde, grammatica en poëtica bij. Je maakt je in eerste instantie een basistechniek eigen om vervolgens op die basis je persoonlijke accenten te leggen bij de ontwikkeling van je eigen stijl in de spreekkunst. *De opleiding legt een stevig fundament voor toepassingen op het gebied van de voordrachtskunst, pedagogie en kunstzinnige therapie.*

Over het karakter van de opleiding

De Academie voor Spreekkunst is een kleinschalig initiatief waarvan bestuur, docenten en studenten de organisatie gezamenlijk dragen. De opleiding is in

opbouw. In gesprekken die regelmatig plaatsvinden tussen docenten en studenten worden studieprocessen geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

De docent draagt de verantwoording voor de passende voeding, steun en hulp in het studieproces van de student. De student is zich bewust van de eigen verantwoordelijkheid ten opzichte van de actieve deelname en de inzet zichzelf te scholen.

Studieduur, studieprogramma en studiebelasting

De opleiding wordt op het ogenblik in deeltijd aangeboden. Ze vindt plaats op een dagdeel per week en duurt 4 à 4½ jaar. Ze bestaat uit drie fasen: de propedeutische fase van 1 jaar, de hoofdfase van 2 à 2½ jaar en de afstudeerfase van 1 jaar.

Het studiejaar is georganiseerd in 4 lesblokken van 10 weken. Ieder lesblok wordt afgesloten met een presentatie van de stof. In ieder blok vindt een individueel evaluatiegesprek plaats.

De lessen worden gegeven op DINSDAG overdag : 1¼ uur bewegingsvak, 2 uur spraak, 1¼ uur theoretische achtergronden. Daarnaast heeft iedere student wekelijks een individuele spraakles, volgens afspraak met de docent.

Door het deeltijdkarakter van de opleiding zal ook studiewerk thuis moeten worden verricht. Van de student wordt een grote mate van zelfstandigheid verwacht. De studiebelasting bedraagt per jaar circa 680 uur; dat zijn 40 weken van gemiddeld 17 uur (colleges, individuele les, voor huiswerk en zelfstudieopdrachten gemiddeld ca. 1½ uur per dag). Er zal extra tijd worden gevraagd voor deelname aan open avonden en stage-activiteiten.

VAKKENOVERZICHT

Spraaklessen:

Beleven van de verschillen tussen klinkers en medeklinkers, van het metrum in de taal, van hoe je beelden vormt en beleeft, van hoe je stem verschillende kleuren en stemmingen kan krijgen en van hoe je bewust kan omgaan met de verbinding adem – spreken; het ervaren van je lichaam als basis voor het spreken. Je maakt kennis met de spraakoefeningen van Rudolf Steiner, die de basis vormen van deze spreekkunst, verschillende spreekstijlen en natuurlijk veel mooie en krachtige gedichten.

Bewegingslessen:

Werken aan de beweeglijkheid van het lichaam vanuit verschillende bewegingsimpulsen als basis voor het spreken. Breng je je fysiek in beweging dan geef je ook vorm aan je innerlijk leven. Je komt tot deze beleving in de lessen euritmie, Bothmergymnastiek, Griekse vijfkamp en door de bewegingsoefeningen van toneelpedagoog Michael Tsjechov.

Taalkunde en literatuur:

Proeven van de grote lijnen van de ontwikkeling van de taal in de mensheidsontwikkeling, in het kind, in de eigen literatuurgeschiedenis, in de grammatica.

Menskunde:

Algemene menskunde in relatie tot het spreken, pedagogiek en therapie.

Individuele begeleiding:

Regelmatig een persoonlijk gesprek waarbij je in je voortgang en ontwikkeling wordt begeleid.

DE PROPEDEUTISCHE FASE

Het motto voor dit jaar is:

De student ontwikkelt een beeld van zichzelf als sprekende persoonlijkheid.

De propedeuse geldt als kennismaking met de scholingsweg van de spreekkunst. In de lessen wordt gewerkt aan het ontwikkelen van het eigen spreek- en luistervermogen, het ontdekken van de aspecten 'vorm en beweging in de taal' en aan kennis over de taalkundige en menskundige achtergronden van het spreken.

Deze fase duurt 1 jaar. Na dit jaar kan de student antwoord geven op de vraag: kies je voor dit vak en zijn antroposofische achtergronden? De ervaringen en resultaten van de student in dit jaar moeten het mogelijk maken te beoordelen of de opleiding voor deze student geschikt is en of de student in staat zal zijn de opleiding in de resterende 3 à 3½ jaar af te ronden. Aan het eind van propedeuse krijgt de student een advies over het al dan niet vervolgen van de opleiding.

Jaarvakken (in aantal uren per week): spraak (3); bewegingsvakken: euritmie of gymnastiek (1¼); theoretische achtergronden: menskunde of taalkunde (1¼). In blok 3 wordt in plaats van spraak en bewegingsvakken 12 uur toneelles gegeven. Bijzondere zelfstudieopdracht: een interview met een persoon die in de pedagogie met de spreekkunst werkt.

DE HOOFDFASE

De hoofdfase geldt als verdiepingsfase en is gesplitst in 2 fasen: hoofdfase A (het 2e jaar) en hoofdfase B (het 3e jaar).

Het motto van hoofdfase A is: *De student ontmoet de taal als een objectiviteit.*

Het motto voor hoofdfase B is: *De student wordt instrument voor het gesproken woord.*

In de lessen wordt gewerkt aan: het scholen van jezelf tot instrument voor het spreken, het leren spreken van verschillende spreekstijlen, vertellen, kleine toneelscènes, het geven van feedback, het ontdekken van je eigen werkstijl, menskunde, taalkunde en aan een kennismaking met de beroepspraktijk.

Aan het eind van het 3e jaar wordt op basis van de studieresultaten in een gesprek vastgesteld of de student de afstudeerfase in kan gaan of dat een verlenging van deze fase met een ½ jaar nodig is.

Jaarvakken (in aantal uren per week): spraak (3), bewegingsvakken: euritmie of gymnastiek (1¼); theoretische achtergronden: medische menskunde, pedagogie of taalkunde (1¼). In blok 3 wordt in plaats van spraak en bewegingsvakken 12 uur toneelles gegeven.

Bijzondere studieopdrachten: interview met een spraaktherapeut, referaat over een biografie van een dichter, het reciteren voor euritmie.

Hospitaties/stages: peuterspeelzaal (5 uur), Vrijeschool (2x 5 uur)

DE Afstudeerfase

Het motto voor dit jaar is: *De student kan met de spreekkunst professioneel aan de slag*

In het eerste deel van deze fase worden nog aan de spreekkunst gerelateerde vakken gegeven. Het tweede deel van dit jaar staat in het teken van een specialisatie op een thema en van het kunstzinnig afsluitingsprogramma.

De student kiest in overleg met de studiebegeleider een afstudeerthema, gericht op verbreding of verdieping van een bepaald aspect van het beroepsveld. Hierover wordt een eindwerkstuk geschreven en een referaat gehouden.

De studie wordt afgesloten met een kunstzinnige presentatie waarbij de spreekkunst centraal staat.

Jaarvakken (in aantal uren per week): spraak (3), euritmie of gymnastiek (1¼), praktijkvoorbereiding, begeleiding presentatie en performance (1¼).

Werkgebieden

De Academie voor Spreekkunst geeft een eigen opleidingscertificaat uit. De student is na deze basisvakopleiding in staat om de spreekkunst als middel te gebruiken bij ontwikkelingsprocessen.

Spreekkunst is als vak in Nederland nog niet zo bekend. Je hebt daarom initiatiefkracht en doorzettingsvermogen nodig om het werkgebied te veroveren. De opleiding biedt verkenningen in de werkgebieden aan. Als podiumkunstenaar schep je je eigen werk, als therapeut kun je na het volgen van aanvullende scholing een eigen praktijk opzetten. Je kunt cursussen en trainingen in spreekvaardigheid aanbieden aan mensen die veel spreken, zoals leerkrachten, leidinggevenden en staf binnen het bedrijfsleven, mensen uit de mediawereld, etc.

Aanmelding en toelating

Aanmelding geschiedt door inzending van het aanmeldingsformulier (zie hieronder).

Na ontvangst word je uitgenodigd voor een intakegesprek en een auditie. Hierbij draag je enkele teksten voor: een lyrisch gedicht, een monoloog (fragment) en een kort verhaal of een deel van een vertelling.

Je hoort binnen 1 week na de auditie of je tot de opleiding bent toegelaten. Bij een positief besluit ontvang je een studiecontract met het verzoek dit te tekenen en binnen 10 dagen terug te sturen. Nadat wij je hiervan een ontvangstbevestiging hebben gestuurd is de inschrijving definitief.

Aannamecriteria

- een gezondheid die het mogelijk maakt om alle aangeboden vakken te volgen
- bij voorkeur ervaring in het werken met mensen,
- open staan voor de antroposofie,
- de auditie en het aannamegesprek waarin de motivatie voor de opleiding helder wordt.

Bij gebleken competenties, die elders zijn verworven, kan voor sommige vakken vrijstelling worden verleend.

Studiekosten

Het collegegeld voor 1 studiejaar bedraagt € 3960,-.

Dit kan worden voldaan in 1, 2 of 10 termijnen, zoals aangegeven in het studiecontract, op

Rekeningnummer / IBAN nummer: NL94 TRIO 0212 1953 52
t.n.v. de Stichting Academie voor Spreekkunst te Den Haag
onder vermelding van: collegegeld.

De opleiding is een particulier initiatief. Voor deelname aan deze opleiding wordt geen studiefinanciering verleend. In bijzondere gevallen kan met de penningmeester van de stichting een betalingsregeling overeengekomen worden.

In het collegegeld zijn naast de kosten voor de lessen de onkosten voor bijzondere activiteiten als presentaties en de kosten voor readers en lesmaterialen, die door docenten worden verstrekt, opgenomen.

Voor overige leermiddelen dient rekening te worden gehouden met een bedrag van ca. € 150,- per jaar. Op de locatie bestaat de mogelijkheid thee of koffie te zetten. De kosten daarvoor worden door de studenten zelf gedragen.

Annulering

Schriftelijk annuleren van de inschrijving is mogelijk tot veertien dagen voor de aanvang van de opleiding. In dat geval is alleen een inschrijfgeld van € 100,- verschuldigd. Annulering binnen veertien dagen voor het begin van de opleiding geeft ten hoogste recht op terugbetaling van de helft van het collegegeld.

Begin en plaats van de opleiding

De opleiding begint op de laatste dinsdag van augustus.

De uitnodiging voor de eerste dag en het trimesterrooster worden je in de 3e week van augustus toegezonden.

De lessen vinden plaats op:

Frankenslag 11
2582 HB Den Haag

De organisatie

De Academie voor Spreekkunst (AvS) wordt geleid door een vast docentencollege:

Marianne van Asperen,
Marjo van der Himst,
Manjo Joosten,
Marion Maas.

Daarnaast worden er lessen verzorgd door gastdocenten.

De Academie voor Spreekkunst heeft een klachtenprocedure. Met klachten en bezwaren kan men zich richten tot de vertrouwenspersoon:

Mw. M. van Giessen, telefoonnr. 030-6939595

De Academie is georganiseerd in de Stichting Academie voor Spreekkunst.
Bestuur van deze Stichting:

Voorzitter: Mw. A.M.C. Schellingerhout,
Secretaris: Hr. A. Polderman,
Penningmeester: Mw. E.A. Bähr.

Secretariaat:

Academie voor Spreekkunst
Van Bleiswijkstraat 51
2582 LA Den Haag
Tel.: 070-3226275

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag onder Nr.: 41153155
Geregistreerd bij het CRKBO.

SCHENKINGEN

De opleiding wordt van rijkswege niet gesubsidieerd en is daarom aangewezen op schenkingsgelden. Wij stellen je bijdrage zeer op prijs!

Wil je lid worden van onze Vriendenkring, meld je dan aan bij:

Vriendenkring Academie voor Spreekkunst
Nijenheim 14-17
3704 VE Zeist

De stichting streeft ernaar een ANBI-status te verwerven waardoor giften aftrekbaar worden voor de belastingen. Voor informatie kun je contact opnemen met het secretariaat.

BIJ HET AANMELDINGSFORMULIER

Voeg alsjeblieft een korte levensbeschrijving toe, vooral toegespitst op het gebied van sport, beweging, kunstzinnige vorming, activiteiten op het gebied van spraak, adem, zang, van communicatie en sociale vaardigheden en van eventuele pedagogische en therapeutische ervaringen. Ook moet helder worden wat je motivatie is voor het volgen van de opleiding en wat je van de opleiding verwacht.

Na ontvangst word je uitgenodigd voor een intakegesprek en een auditie. Je hoort binnen 1 week na de auditie of je tot de opleiding bent aangenomen. Bij een positief besluit over de aanname ontvang je een studiecontract met het verzoek dit te tekenen en binnen 10 dagen terug te sturen. Nadat wij je hiervan een ontvangstbevestiging hebben gestuurd is de inschrijving definitief.

*Het woord vinden
dat op je lippen besterft
en dan proeven
de wiekslag van die vogel
ogen dicht
het vluchtige
die wiekslag*

Bert Schierbeek

Aanmeldingsformulier

voor de propedeuse van de opleiding

Voornamen: .....

Achternaam: .....

Geboortedatum en -plaats: .....

Adres: .....

Vaste telefoon: .....

Mobiel: .....

E-mailadres: .....

Welke opleidingen heb je tot nu toe gevolgd?

.....
.....
.....

Ben je op het ogenblik werkzaam in een beroep? Zo ja, welk?

.....
.....
.....

Je kunt het formulier sturen naar:

Het secretariaat van de Academie voor Spreekkunst,
Van Bleiswijkstraat 51,
2582 LA Den Haag

Juli 2013

Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Tussentijdse wijzigingen voorbehouden.